

Музичка хроника

ВАРИЈАЦИЈЕ ЗА КЛАВИР

Цинлус «Кроз историју клавирске музике». Реситали пијаниста Николе Рацнова (Београд) и Владимира Крпан

Протекле две недеље београдског музичког живота биле су, може се рећи, у знаку пијаниста, и то искључиво домаћих. Овај, иако случајно успостављен низ клавирских реситала, указао је на неке одлике наше уметности интерпретације везане за популарни инструмент: најпре на чињеницу да постоји веома велики број пијаниста крајње разноврсних могућности и домета, у зависности од индивидуалног талента, школе и услова за концертантно наступање и развијање, и да је, у том великом квалитативном распону акценат на осредњости, с тим што је број оних који успевају да се приближе неким „светским“ критеријумима, барем у Београду, скоро занемарљив. Затим, следећа одлика својствена не само нашим пијанистима, односи се на репертоар који је често конвенционалан, заснован углавном на опробаним делима романтичара, с тим што код млађих пијаниста постоји тежња за проширивањем репертоара и то углавном првим извођачима нових дела, домаћих и страних. При том је крај 19. века и цела прва половина 20. у великој мери запостављена. Најзад, концерти о којима је реч показатељи су и једног сасвим „физичког“ недостатка односно чињенице да инструменти — средства за рад — и у Студентском културном центру и у Коларчевом народном универзитету нису, у случајевима о којима је реч, били у довољно добром стању да би уметницима помогли у остваривању њихових интенција.

Куда даље?

„Кроз историју клавирске музике“ назив је циклуса чији је иницијатор Душан Трбојевић који је шест вечери испунио изузетно добрим делима значајним не само за развој самог инструмента, већ и за музику уопште, пропратио их веома инвентивним коментарима и реализовао заједно са пијанистима које је као професор Факултета музичке уметности, сам оформио. Дела од вирциналиста преко барока и класике, са нагласком на романтизму којем је било посвећено две вечери, до нових остварења изведених уз питање „куда даље?“, нису пружали само велико музичко и сазнајно задовољство бројној радозналој младој публици, већ су истакли и целовиту уметничку личност Душана Трбојевића, његову тројну улогу пијанисте, педагога и великог заговорника музике и музичке смла-

дине. При свему том, Трбојевић константно задржава и сугестивно преноси своје потпуно поверење, данас умногоме пољуљано, у хуману мисију музике и уметност уопште. Управо та помало „пасторална“ вера у уметност, дала је (и поред упитника над даљим развојем клавирске музике) основни тон циклусу у целини, а посебно коментарима који су својом комуникативношћу „зачињеном“ дискретном академском реториком, одржавали пажњу публике. Једина примедба концепцији овог заиста успелог циклуса односила би се на занемаривање домаћих дела. Управо тај податак отвара могућност једној новој, у смислу југословенске музике тематизованој целини.

Праве „неравнине“ ових концерата потицале су од неуједначеног извођења које је, повремено, изневерљиво поједина дела и смисао прегходних коментара. Као најмање успеле тренутке наводимо Скарлатијеве и Бетовенове сонате у извођењу Јасмине Гавриловић и Лидије Матић; они су, међутим, били компензовани заиста добро оствареном Хајдновом сонатом Ес-дур (Јелка Филиповић), Шопеновим делима (Зора Михајловић), Брамсовим Варијацијама на Хендлову тему (поново Јасмина Гавриловић, овог пута одлична), Дебисијевим Прелудијумима (Душан Трбојевић), Берговом сонатом (Нада Кеџман)... Посебно истичемо последње вече које је делима Месијана, Шенберга, Кејда и Штокхаузена у целини испунила млада Нада Колунија са очигледним афинитетом за производе нашег времена. (СКЦ 19—24. фебруар)